

SEMCO - MODEL RIADENIA

Úspešné spoločnosti budú tie, ktoré na prvé miesto kladú kvalitu života.

Úvod

Semco je najneobvyklejšie pracovisko na svete a prvá **slobodná - výrobná** firma. Zaujímalo ma preto, ako súvisia **princípy slobody so 14 zásadami TPS** (Toyota Production System). Trošku som sa nad tým zamyslela a dnes vám ponúkam stručné poznámky k jeho **modelu riadenia**.

Model riadenia

Koncepcia

Na prvé miesto kladú kvalitu života. Rovnováha práce a súkromia. Organizovanie času.

Zásada 1 - dlhodobá filozofia

Filozofia

Semco stojí na filozofii slobody a demokracie. Rozhodujúca je otvorenosť, dôvera v zamestnancov a nedôvera k dogmám.

Zisk

Uvedomujú si, že žiadna spoločnosť nemôže byť z dlhodobého hľadiska úspešná, pokiaľ je jej hlavným cieľom zisk.

Spoločenstvo

Nechcú byť jedna veľká šťastná rodina. Chcú fungovať ako obchodná firma.

Zásada 2 - tok

Procesný tok

Hlavné procesy: výroba, predaj, fakturácia a účtovníctvo. Na začiatku robili akvizície. Inovácie manažmentu, inovácie stratégie, inovácie produktov a procesov.

Výrobné bunky

Všetko robili sami v bunke, aj nákup vstupov a riadenie zásob.

Plánovanie

Zamestnanci si sami stanovujú výrobné ciele.

Plytvanie

Zrušenie nepotrebných činností - recepčné, sekretárky, asistentky. Redukcia papierov, šanónov. Úspory z rozsahu nie sú riešením. Vznikajú neúspory z rozsahu. Nemajú oddelenie spracovania dát a vzdelávania. Každý ručí za vlastnú prácu, takže nepotrebujú ani oddelenie kontroly. Vo firme neexistujú žiadne pravidlá pre služobné cesty zamestnancov.

Flexibilita

Vysoká flexibilita vďaka zamestnancom a spôsobu riadenia.

Zásada 3 - ťah

Kanban

Majú kanban, otočia kartičku, keď je treba doplniť materiál.

Just-in-time

Priame prepojenie na dodávateľov. Dodávatelia sú ich bývalí zamestnanci. Vybudovaná sieť Satelit. Dobré partnerské vzťahy.

Zásada 4 - pracovné zaťaženie

Vyrovnaná výroba

Majú vysoko optimalizovanú výrobu.

Zásada 5 - zastavenie procesu

Kvalita

Kvalita je zabezpečená priamo v procese. Nemajú tím auditorov.

Zásada 6 - štandardizácia

Štandardizácia

Nemajú postupy, smernice.

Pravidlá

Zrušili pravidlá. Riadia sa zdravým rozumom.

Normy

Stanovujú si normy práce - počet kusov a čas výroby.

Zásada 7 - vizualizácia

Správa A3

Správa 1A4-jednoduchosť, výstižný nadpis, hlavný obsah v prvom odstavci. Heslo: prečítať, pochopiť, vybaviť a vyhodiť.

5S

Poriadok, maľovanie, kvety, šatne, wc, bidety, kuchyňa.

Vizualizácia

Na tabuliach zverejňujú plány, normy, výsledky práce, výsledky hodnotenia nadriadených, dôvody prepustenia zamestnanca.

Zásada 8 - technológie

Informačné technológie

Skutočne moderná spoločnosť nie je posadnutá technológiami ale na prvé miesto stavia kvalitu života. Podporujúce procesy, nie opačne - vyhodili nepotrebné IS.

Zásada 9 - vedúce osobnosti

Štýl riadenia

Participatívny, konzultačný. Nemajú kontrolu. Zamestnancom dôverujú.

Organizačná štruktúra

3 kruhy. Zlikvidovali 12 úrovní riadenia. Nemajú uctievanie nadriadených a starších.

Vedúce osobnosti

Majú hodnotenie nadriadených. Manažéri môžu pracovať doma. Manažéri si sami určujú plat. Majú vyspelých manažérov po osobnej a profesnej stránke. Zrušili parkovanie pre manažérov. Zrušili jedáleň pre manažérov. Odbúrali nadbytočné privilégia a výhody. Šéfovia riadia oddelenia podľa vlastnej úvahy. Zverejňujú platy manažérov. Ľudia môžu povedať všetko, čo si myslia, dokonca i šéfom. Zamestnanci môžu svojho šéfa aj odvolať a zvoliť si nového.

Zásada 10 - ľudia a tímová práca

Hierarchia

Nemajú prebujnelú hierarchiu. Rozhoduje prirodzená autorita, nie hierarchia.

Disciplína

Majú sebariadenie zamestnancov.

Pracovná skupina

Majú multiprofesnosť, rotáciu pracovníkov.

Tímová práca

Majú tímovú prácu. Majú pružnú pracovnú dobu pre robotníkov. Pracovnú dobu nekontrolujú a prezčasy neriešia. Zrušili povinné oblečenie. O farbe monteriek hlasovali. Dodržiavajú morálku, podvodníkov trestajú.

Zamestnanci

Vyplácajú podiely zo zisku každému rovnako, nie podľa %. Zvyšovanie platov robotníkov o 7% nad infláciou. Hlavnou hnacou silou produktivity je motivácia a skutočný záujem. Venujú

pozornosť ženám. Nepožičiavajú peniaze. 70% stravy predplácajú. Platia náklady na predškolskú starostlivosť do jedného roka, druhý rok menej ...Zamestnanci pracujú aj 10 hodín denne. Majú silné odbory. Merajú spokojnosť zamestnancov. V Semcu nie je bežecká dráha, ani bazén, či telocvičňa. Je to moderný trend na odbúravanie stresu. V Semcu sa hlavne snažia nevytvárať stres.

Zásada 11 - dodávatelia

Dodávatelia, partneri

Dodávateľmi sú ich vlastní zamestnanci, ktorí poskytujú externé procesy a služby. Zo zamestnancov sa stali podnikatelia. Dodávateľom platia vopred.

Zásada 12 - vlastné oči

Vlastné oči

Návrhy na zlepšenie zbierajú v prevádzke.

Zásada 13 - rozhodovanie a zvažovanie

Rozhodovanie, zhoda

Dlho rozmýšľajú, radia sa, hlasujú, ale potom rýchlo realizujú rozhodnutia.

Porada

Majú dve porady.

Zásada 14 - premýšľanie a zlepšovanie

Kaizen

Každodenná súčasť života. Chyby si priznávajú a nabádajú ľudí k neposlušnosti, aby sa vyjadrovali, diskutovali a priznávali chyby.

Meranie výkonnosti

Finančné ukazovatele zverejňujú. Ľudia sú školení vo finančnom účtovníctve, aby rozumeli finančným výkazom.

Zmeny

Robili veľké zmeny - delili a spájali Semco - reštrukturalizácia. Semco zvládlo zmenu navzdory najkrutejším ekonomickým podmienkam, lebo sa naučili vnímať potrebu zmien a sú tak rozumní, že pri jej zavádzaní poprosili o pomoc zamestnancov. Veľká zmena myslenia. Veľká zmena kultúry. Duchovná zmena.

Záver

Kanban, kvalita, náklady, just-in-time v Semcu dobre poznajú. Od Japoncov sa naučili flexibilitu, ale neprevzali rodinné väzby a uctievanie starších. **Semco ponúka viac, ako novátorské programy a postupy. Semco stojí na filozofii slobody a dôvery, nie na metódach riadenia.**

Za pekné výsledky vďaka manažmentu a hodnotám, ktoré vyznávajú: **sloboda a demokracia.**

Model riadenia Semca sa nedá prevziať. Semco je pozvanie, aby firmy viac rozmýšľali nad sebou a svojimi zamestnancami.

Pekný dušičkový víkend vám praje

Marta Krajčiová